

УДК 336.143

Рябушка Л.Б.

к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів

ДВНЗ «Українська академія банківської справи НБУ», м.Суми

ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА ОЦІНКУ ЕФЕКТИВНОСТІ МІЖБЮДЖЕТНИХ ВІДНОСИН

Постановка проблеми. Ефективність відносин між ланками бюджетної системи полягає в сприянні соціально-економічного розвитку регіонів та зростанні добробуту населення. Тому до основних задач бюджетної політики, яка базується на Програмі економічних реформ на 2010-2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна державна» віднесено, в тому числі, реформування міжбюджетних відносин. У зв'язку з цим, дослідження та обґрунтування факторів впливу на оцінку ефективності міжбюджетних відносин з метою підвищення фінансової незалежності, видаткової автономності місцевих бюджетів, забезпечення соціальними гарантіями населення є актуальною проблемою, яка обумовлює доцільність пошуку теоретичних та практичних шляхів до її вирішення.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. В науковому просторі питанням регулювання бюджетних зв'язків взагалі, та проблемам формування ефективної моделі міжбюджетних відносин зокрема, присвячені праці багатьох зарубіжних та вітчизняних вчених-економістів, серед яких треба відзначити роботи Ш. Бланкарта, Р. Масгрейва, Р. Берда, Д. Родена, М. Полозкова, Г. Поляка, В.Христенко, В. Федосова, О. Кириленко, І. Луніної, Л.Лисяк, К. Павлюк, І. Чугунова, І.Волохової, та ін. Віддаючи належне наявним науковим доробкам зарубіжних і вітчизняних вчених з окресленої проблематики, слід зазначити, що існує необхідність у підвищенні теоретико-методологічного рівня подальших наукових досліджень до обґрунтування системи факторів впливу на ефективність міжбюджетних відносин.

Постановка завдання. Опіраючись на сучасні положення фінансової теорії та доробки вчених, визначити та систематизувати фактори впливу на оцінку ефективності міжбюджетних відносин.

Виклад основного матеріалу дослідження. Міжбюджетні відносини є складною та багатофункціональною системою, від раціональної організації якої залежить досягнення ефективного і справедливого розподілу фінансових ресурсів у суспільстві. При цьому, як зазначають вітчизняні і зарубіжні науковці формування ефективною моделі міжбюджетних відносин відбувається під впливом багатьох факторів. В.Федосов, В. Опарін, Л.Сафонова наголошують, що вибір моделі фінансових відносин в державі залежить від конкретних історичних традицій, природних умов, багатства країни, завданнями, які стоять у соціальній та економічній сферах, а також психології тієї чи іншої нації [1]. Російські вчені Г. Поляк, М. Полозков також зазначають, що на вибір домінуючої моделі міжбюджетних відносин в різних країнах впливають географічні, природно-кліматичні, соціально-економічні, історичні, політичні, інституціональні фактори, а також специфіка бюджетно-податкової системи, характер її розбалансованості [2,3]. Ю.Пасічник розглядаючи роль та значення бюджету в соціально-економічних процесах виділяє фактори впливу з позицій об'єктивності й суб'єктивності та за їх напрямками — економічні, соціальні, політичні. До суб'єктивних факторів він відносить тип держави, зовнішню і внутрішню економічну ситуацію, пріоритети розвитку, політику уряду у відповідний період. До об'єктивних – природні, економічні, соціальні особливості країн, традиції, специфіку розвитку на певному історичному етапі, характер виробничих відносин та рівень розвитку продуктивних сил, які безпосередньо впливають на зміст бюджету. Економічний напрям базується на фінансовій політиці, рівню ВВП, національного доходу, економічному зростанні(спаду) виробництва; соціальний – рівень заробітної плати, обсяг споживчого кошика, мережа лікарень, поліклінік, дошкільних, шкільних закладів, ВУЗів; політичний - ефективна діяльність законодавчої та виконавчої влади, раціональна організація управління державою, підтримання

внутрішнього правопорядку, забезпечення обороноспроможності країни [4]. Зазначені фактори впливу Ю.Пасічником абсолютно екстраполюються до системи міжбюджетних відносин, як важливої складової бюджетного процесу. О.Кириленко вказує на вплив факторів економічного розвитку господарських комплексів адміністративно-територіальних одиниць, природно-кліматичних, екологічного стану територій, насиченості шляхами сполучень, кількості населення, його віковий склад, мережі соціальної та побутової інфраструктури. При цьому концептуальні засади побудови міжбюджетних відносин загалом залежать від економічної системи держави [5,с. 259]. Автор одноосібної монографії І. Волохова окреслює історичні процеси у формуванні міжбюджетних відносин, їхній вплив на соціально-економічний розвиток, добробут населення, досліджує фактори впливу на розподіл повноважень між органами влади. Науковець зазначає, створення ефективної моделі розподілу повноважень між органами влади вимагає повну передачу органам місцевого самоврядування прав вирішення питань місцевого значення [6,с.112]. О.Музика вважає, що ефективність конкретної моделі міжбюджетних відносин визначається дотриманням загальних положень класичної теорії бюджетного федералізму та наявністю в місцевих органах влади інституційних стимулів для проведення відповідної бюджетної політики [7,с.167]. Взагалі концепції субсидіарності, бюджетного (фіскального) федералізму, унітаризму, фінансової децентралізації розкривають організаційно-фінансову сутність побудови міжбюджетних зв'язків. У світовій практиці на сьогоднішній день дані концепції застосовуються переважно у комбінованому вигляді, поєднуючи окремі їх елементи. Так Україна, згідно з Конституцією (стаття 2) [8] є унітарною державою, прийняла децентралізовану модель міжбюджетних відносин, що базується на принципах: - невтручання держави в бюджетний процес регіонів; - чітке розмежування видаткових повноважень між різними рівнями управління; - дотримання інтересів членів територіальних громад та їх об'єднань; - розвиток фінансової автономії місцевого самоврядування; - здійснення розподілу дохідних джерел [9]. Дана модель характерна для

більшості розвинутих країн світу, але вона має ряд недоліків, одним з яких є ускладнення координації дій уряду для досягнення макроекономічних цілей і забезпечення балансу фінансових можливостей у державі [10]. Доречи, визнані зарубіжні науковці Ш. Бланкарт [11], Р. Масгрейв [12], Д. Роден [13], які ґрунтовно досліджували проблеми пов'язані з міжбюджетними і фіскальними відносинами в розвиткових та перехідних країнах відмічають, що у більшості країн світу ще не створені оптимальні моделі міжбюджетних відносин. Хоча проблеми та завдання, які стоять перед країнами співпадають, їх вирішення в різних країнах відрізняються в залежності від державного устрою, соціальних, економічних, екологічних, культурних особливостей, структури місцевого самоврядування, організації міжбюджетних зв'язків, розвитку фінансових, податкових інституцій, рівнем розвитку ринку й сили децентралізованих систем.

На думку Чугунова І. [14] ефективна модель міжбюджетних відносин повинна спиратися на інституційне середовище суспільства, як систему основних економічних, соціальних, політичних, правових положень, що визначаються історією, традицією, культурою країни. В свою чергу, створення відповідних інституційних правил, процедур, норм функціонування міжбюджетних відносин потребує використання адаптивної архітекtonіки системи бюджетного регулювання, що сприятиме досягненню збалансованого та стійкого соціально-економічного розвитку держави. Саме інституційний підхід передбачає розгляд міжбюджетних відносин, як динамічної системи, що постійно вдосконалюється та адаптується до сучасних реалій країни.

Критичний аналіз та узагальнення результатів дослідження вищезазначених наукових праць та іншої спеціальної літератури дозволили систематизувати найбільш вагомі фактори впливу на оцінку ефективності міжбюджетних відносин за такими групами: економічні, соціальні, інституційні, політичні. Зазначені фактори мають, як позитивний, так і негативний вплив. Серед негативних факторів сталого розвитку економіки держави, в тому числі, системи міжбюджетних відносин, треба відзначити: -

проблеми економічного характеру (нерівномірність економічного розвитку регіонів, слабкий ступінь кореляції між реальними потребами місцевих бюджетів у коштах з державного бюджету та їх відображенням у формулі розподілу обсягу міжбюджетних трансфертів, невідповідність між зобов'язаннями за видатками місцевих бюджетів та джерелами фінансування, диспропорції співвідношення обсягів першого і другого кошика доходів місцевих бюджетів, недостатній обсяг дохідної частини місцевих бюджетів і як наслідок низький рівень автономності та фінансової незалежності місцевих бюджетів); - проблеми соціального характеру (наростання поляризації між регіонами за рівнями соціального розвитку, задекларовані державою соціальні зобов'язання не забезпечені реальними фінансовими ресурсами, нерівномірне співвідношення дотація-субвенція у структурі трансфертів, переважаюча частка дотацій та субвенцій на соціальний захист, що фінансуються з місцевих бюджетів, а не з державного, недостатність диференціації нормативів бюджетної забезпеченості та підвищення якості надання житлово-комунальних послуг, оптимізації їх вартості); - проблеми політико-правового характеру (Бюджетний кодекс України не декларує чіткого розподілу повноважень по вертикалі державного управління та критерії розподілу повноважень, що базуються на принципах субсидіарності та ефективності, відбувається дублювання функцій між органами місцевого самоврядування та місцевими органами виконавчої влади, які мають надто розгалужену структуру, намагання місцевих державних адміністрацій підпорядкувати органи регіонального самоврядування, відсутність можливості судового вирішення спірних питань та усунення конфліктних ситуацій між органами виконавчої влади на місцях, відсутність заінтересованості органів місцевого самоврядування у збільшенні обсягу надходжень до місцевих бюджетів, лобіювання політичних інтересів на державному та місцевому рівнях); - проблеми інституційного характеру (нерозвиненість інститутів місцевого самоврядування, неформальна автономія місцевих бюджетів, не раціональна інфраструктура бюджетних установ і т.д.) [15].

Економіко-математичне обґрунтування факторів впливу на оцінку ефективності міжбюджетних відносин може бути представлено загальною багатофакторною моделлю:

$$E = ((\sum_{i=1}^n f(k_e); \sum_{i=1}^n f(k_s); \sum_{i=1}^n f(k_i); \sum_{i=1}^n f(k_p)) \cdot v_i), (1)$$

де (E) - ефективність системи міжбюджетних відносин, k_e , k_s , k_i , k_p – економічні, соціальні, інституційні та політичні фактори; V_i – коефіцієнт впливу факторів на оцінку ефективності міжбюджетних відносин; $0 < v_i < 1$.

Слід зазначити, між досліджуваними факторами існують складні взаємозв'язки, тому їхній вплив на результативну ознаку – оцінку ефективності міжбюджетних відносин є комплексним, а не просто сумою ізольованих впливів. Розрахунки необхідно проводити в декілька етапів із застосуванням методу Мандані. На першому етапі відбувається вибір об'єкта дослідження - факторів впливу на оцінку ефективності міжбюджетних відносин; на другому, - формування системи основних та похідних показників до оцінки групи факторів (табл.1). З метою отримання реальних результатів факторів впливу, розрахунок показників було здійснено згідно фактичних даних соціально-економічного розвитку Сумської області за останні п'ять років. На третьому етапі використовується процедура фазифікації вхідних змінних з метою встановлення кількісних значень функції; на четвертому - встановлення причинно-наслідкових зв'язків між факторами впливу на основі кореляційного аналізу та вибірки даних за критерієм [0,7 – 0,99] – дуже сильний зв'язок (табл.2). Саме кореляційний аналіз дає змогу оцінити ступінь впливу, як позитивного (прямий зв'язок), так і негативного (зворотній зв'язок) кожного фактору на оцінку ефективності міжбюджетних відносин. На п'ятому етапі застосовується акумуляція та дефазифікація розрахункових даних і вагових коефіцієнтів з метою кількісної оцінки факторів впливу, на шостому, - розраховується загальний рівень ефективності міжбюджетних відносин, що залежить від значень інтегрованого показника: [менше 0,25] - надзвичайно низький; [0,25-0,5] – низький; [0,5-0,75] – високий; [більше 0,75] – дуже

високий та приймається рішення щодо підвищення оцінки ефективності (табл.3).

Таблиця 1

Система показників групи факторів впливу

Назва показника	Сутність показника
Економічний фактор	
1. Коефіцієнт бюджетної децентралізації розрахований ($K_{бд}$)	частка доходів місцевих бюджетів у доходах зведеного бюджету
2. Коефіцієнт бюджетного покриття ($K_{бп}$)	частка власних доходів місцевих бюджетів у мінімально необхідних видатках
3. Коефіцієнт податкової самостійності ($K_{пс}$)	взаємозв'язок між об'ємом податків, і доходами районного бюджету
4. Коефіцієнт співвідношення регулюючих та власних бюджетних доходів ($K_{рвд}$)	частка власних доходів місцевих бюджетів в регулюючих доходах
Соціальний фактор	
1. Коефіцієнт бюджетної результативності регіону ($K_{бр}$)	рівень власних доходів на душу населення
2. Коефіцієнт бюджетної залежності ($K_{бз}$)	частка міжбюджетних трансфертів у доходах місцевих бюджетів
3. Коефіцієнт бюджетної забезпеченості ($K_{бзд}$)	рівень сукупних бюджетних доходів на душу населення
4. Коефіцієнт бюджетної результативності трансфертів ($K_{брт}$)	рівень трансфертів на душу населення
Інституційний фактор	
1. Коефіцієнт автономії ($K_{а}$)	ступінь автономії органів місцевого самоврядування
2. Коефіцієнт самостійності ($K_{с}$)	частка мінімально необхідних видатків бюджету, які забезпечуються власними доходами місцевого бюджету
3. Коефіцієнт впливу державних органів влади на формування місцевих доходів ($K_{в}$)	вплив державних органів влади на формування доходів місцевих бюджетів
4. Коефіцієнт розвитку інститутів місцевого самоврядування ($K_{р}$)	розвиток місцевого самоврядування в регіоні
Політичний фактор	
1. Коефіцієнт демократії ($K_{д}$)	вказує на демократичні засади в регіоні за кількістю партій в регіоні та державі
2. Коефіцієнт виконання бюджетних повноважень ($K_{бдв}$)	частка видатків місцевих бюджетів у видатках зведеного бюджету
3. Коефіцієнт політичного впливу ($K_{пв}$)	частка монополізації партії та фракції в органах місцевого самоврядування
4. Коефіцієнт законодавчої ефективності ($K_{з}$)	ефективність законодавчої діяльності місцевих органів влади

За результатами дослідження найбільший вплив на ефективність міжбюджетних відносин має економічний фактор 60%, соціальний фактор має

середній вплив 22%, незначний вплив мають політичний фактор 11% та інституційний - 7%.

Таблиця 2

Вибірка похідних показників до оцінки факторів впливу на ефективність системи міжбюджетних відносин

Фактори		Прямий зв'язок												
		економічний				соціальний				інституційний		політичний		
показники		<i>Кбд</i>	<i>Кбп</i>	<i>Кпс</i>	<i>Крвд</i>	<i>Кбр</i>	<i>Кбз</i>	<i>Кбзд</i>	<i>Кбрт</i>	<i>Ка</i>	<i>Кр</i>	<i>Кд</i>	<i>Кбдв</i>	
екон	<i>Кпс</i>		0,99											
	<i>Крвд</i>		0,95	0,98										
соц.	<i>Кбр</i>	0,75												
	<i>Кбз</i>	0,95			0,72	0,79								
	<i>Кбрт</i>		0,90	0,90	0,97									
інст.	<i>Ка</i>		0,99	0,92	0,97		0,73	0,74	0,92	0,70				
	<i>Кс</i>													
	<i>Кр</i>			0,73	0,79		0,72							
політ	<i>Кбдв</i>													
	<i>Кпв</i>											0,78	0,72	
	<i>Кз</i>		0,85	0,84	0,88				0,85	0,84		0,88		
		Зворотній зв'язок												
політ	<i>Кд</i>		-0,87	-0,92	-0,92					-0,90	-0,91	-0,90		
	<i>Кбдв</i>		-0,95	-0,94	-0,95					-0,95	-0,95			
	<i>Кпв</i>		-0,89	-0,90	-0,82					-0,89	-0,90	-0,72		
	<i>Кз</i>													-0,94

Вплив економічного фактору на соціальний обумовлений залежністю рівня досягнення соціальних стандартів від економічного стану країни: гарантуванням держави права на такий рівень життя, який враховує забезпечення людей їжею, житлом, медичним обслуговуванням, необхідними для підтримання здоров'я, власного добробуту та добробуту сім'ї, право на соціальне забезпечення у разі безробіття, хвороби, інвалідності, старості та ін.; на інституційний – підтверджує залежність розвитку інститутів місцевого самоврядування від економічного потенціалу регіону, на політичний – зміною законодавчо-нормативної бази функціонування системи міжбюджетних відносин в залежності від економічного розвитку країни. Вплив соціального фактору на інституційний обумовлює соціальну спрямованість інститутів

місцевого самоврядування. Незначний політичний вплив громади на ефективність міжбюджетних відносин обумовлений лише під час виборчого процесу до місцевих органів влади. Зв'язок між соціальним та економічним факторами відсутній.

Таблиця 3

Оцінка ефективності системи міжбюджетних відносин

Фактори	Показник взаємозалежності	Загальний вплив, %	оцінка ефективності
Прямий вплив на систему (V_i)		64	
Економічний (k_e)	0,83	60	
Соціальний (k_s)	0,77	22	
Інституційний (k_i)	0,70	7	
Політичний (k_p)	0,79	11	
Оцінка ефективності прямого впливу			0,512
Зворотній вплив на систему (V_j)		36	
Економічний (k_e)	0,91		
Соціальний (k_s)	0,91		
Інституційний (k_i)	0,87		
Політичний (k_p)	0,94	36	
Оцінка ефективності зворотного впливу			0,325
Загальна оцінка ефективності системи міжбюджетних відносин			0,186

Відсутність єдиної інституційної системи підтверджує мінімальний позитивний вплив на ефективність системи міжбюджетних відносин. При цьому найбільший негативний вплив на міжбюджетні відносини має саме політичний фактор – 36%, що призводить до неефективного функціонування існуючої моделі міжбюджетних відносин, залежності місцевих бюджетів від трансфертів, негативного впливу на податкову самостійність місцевих бюджетів. Також політичний фактор негативно впливає на соціальну сферу та інституційний розвиток системи міжбюджетних відносин, що підтверджує заангажованість місцевих органів влади в організації бюджетного процесу, не ефективність розподілу повноважень в системі міжбюджетних відносин задекларованих Бюджетним Кодексом (присутній зворотній зв'язок між коефіцієнтом виконання бюджетних повноважень та коефіцієнтом законодавчої ефективності).

Розрахункові значення оцінки ефективності прямого та зворотного впливу залежать від середнього значення показника взаємозалежності економічного, соціального, інституційного та політичного факторів - 51,2% та 32,5% відповідно. Загальна оцінка ефективності міжбюджетних відносин, згідно моделі (1), є надзвичайно низькою – 18,6%. Отримані результати підтверджують проблеми існуючої моделі міжбюджетних відносин в Україні: вона надзвичайно централізована, негнучка і не сприяє соціально-економічному розвитку, як окремих територій, так і держави загалом. Причиною низької оцінки ефективності міжбюджетних відносин є, перш за все, чинне нормативно-правове обмеження повноважень місцевих органів влади та фінансових можливостей регіонів, а також недосконалість інститутів місцевого самоврядування. Слід зазначити, запропонований науковий підхід не претендує на універсальність, але на базі доступної інформації наповнений високою вірогідністю отриманих результатів і надає можливість реально оцінити сучасний стан міжбюджетних відносин, як інструменту соціально-економічного розвитку регіону.

Висновки з даного дослідження. Таким чином, на сучасному етапі розвитку економіки України переосмислення напрямків реформування бюджетних відносин дійсно є необхідною умовою в діяльності центральних та місцевих органів влади. При цьому побудова сучасної моделі міжбюджетних відносин повинна бути спрямована на підтримку соціально-економічного стану території, інституційного розвитку місцевого самоврядування, політичної відповідальності в бюджетному просторі, щоб максимально використати конкурентні переваги кожного окремого регіону. Застосування системи факторів впливу, середньострокового бюджетного планування, моніторингу фінансової забезпеченості місцевих бюджетів є важливими інструментами механізму міжбюджетних відносин з метою посилення їх ефективності й результативності.

Література

1. Федосов В. Бюджетний менеджмент : підручник / В. Федосов, В. Опарін, Л. Сафонова та ін.; За заг. ред. В. Федосова. – К. : КНЕУ, 2004. – 864 с. – ISBN 966-574-637-5.
2. Полозков М.Г. Финансовый федерализм и методы бюджетного выравнивания регионов / М.Г. Полозков // Регионология. 2010. - №1 . - <http://regionsar.ru/node/451>
3. Поляк Г. Б. Финансы : учебное пособие / Г.Поляк. – М. : Юнити-Дана, 2002. – 512 с. – ISBN 5-238-00240-8.
4. Пасічник Ю. В. Бюджетна система : навчальний посібник /Ю. В. Пасічник. – 2-ге вид., перероб. та доп. – К. : Знання, 2008. – 670 с. – (Вища освіта XXI століття). – ISBN 978-966-346-373-5
5. Кириленко О. П. Місцеві фінанси: підручник / О. П. Кириленко. – К. : Знання, 2006. – 677 с. – ISBN 966-346-211-6.
6. Волохова І.С. Міжбюджетні відносини в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку: Монографія / І.С.Волохова. – Одеса: Атлант, 2010. – 234с. – ISBN 978-966-2361-10-0
7. Музика О.А. Неподаткові доходи місцевих бюджетів України (фінансово-правове дослідження): Монографія / О.А. Музика. – К.:Атіка,2006. – 256с. – ISBN 966-326-161-7
8. Конституція України: офіційне видання / Україна. Верховна Рада. – К. : Парламентське вид-во, 2001. – 128с. – ISBN 966-7288-27-7.
9. Христенко В.Б. Межбюджетные отношения и управление региональными финансами: опыт, проблемы, перспективы / В.Б. Христенко // Москва: Дело. – 2002. – 608с.
10. Сялямон – Міхеєва К.Д. Міжбюджетні відносини, як фінансовий механізм держави / К.Д. Сялямон – Міхеєва // Економіка, Фінанси, Право. – 2009.-№3. – С.19-25

11. Charles B. Blankart *Föderalismus in Deutschland und in Europa, A Constitution for the European Union (CESifo Seminar Series)* Editor-Charles B. Blankart; Editor-Dennis C. Mueller.
12. Buchanan J.M., and R.A. Musgrave. 1999. *Public Finance and Public Choice: Two Contrasting Visions of the State*. Cambridge, Massachusetts: MIT Press.
13. Jonathan A. Rodden (2004) *Comparative Federalism and Decentralization: On Meaning and Measurement*, *Comparative Politics* 36, 4: 481-500.
14. Чугунов І. Бюджетна політика як складова соціально-економічного розвитку країни / І. Чугунов, А.Мялковский // *Вісник КНТЕУ. Фінанси та банківська справа*. – 2010. - №5. – С. – 5-15.
15. Рябушка Л. Б. Особливості формування та розвиток системи міжбюджетних відносин / Л. Б. Рябушка, Ю. В. Ластовина // *Бизнес информ*. – 2011. – № 3. – С. 95-99.

Рябушка Л.Б.

ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА ОЦІНКУ ЕФЕКТИВНОСТІ МІЖБЮДЖЕТНИХ ВІДНОСИН

Анотація. В статті досліджено та обґрунтовано систему факторів впливу на ефективність міжбюджетних відносин. Запропоновано науковий підхід до оцінки ефективності міжбюджетних відносин на основі застосування економіко-математичного обґрунтування соціальних, економічних, політичних, інституційних факторів впливу. Отримані результати надають можливість реально оцінити сучасний стан міжбюджетних відносин, як інструменту соціально-економічного розвитку регіону.

Ключові слова: економічні, соціальні, політичні, інституційні фактори, міжбюджетні відносини.

Рябушка Л.Б.

ФАКТОРЫ ВЛИЯНИЯ НА ОЦЕНКУ ЭФФЕКТИВНОСТИ МЕЖБЮДЖЕТНЫХ ОТНОШЕНИЙ

Аннотация. В статье обоснована система факторов влияния на эффективность межбюджетных отношений. Предложен научный подход к

оценке эффективности межбюджетных отношений на основе применения экономико-математического обоснования социальных, экономических, политических, институциональных факторов влияния. Полученные результаты представляют возможность реально оценить текущее состояние межбюджетных отношений, как инструмента социально-экономического развития региона.

Ключевые слова: экономические, социальные, политические, институциональные факторы, межбюджетные отношения.

Ryabushka L.B.

FACTORS OF INFLUENCE ARE ON ESTIMATION OF EFFICIENCY OF INTERBUDGET RELATIONS

Annotation. In the article investigational the factors system of influence is reasonable on efficiency of interbudget relations. The scientific going offers near the estimation of efficiency of interbudget relations on the basis of application of ground of social, economic, political, institutional factors of influence. The got results give possibility really to estimate the modern state of interbudget relations, as to the instrument of socio-economic development of region.

Key words: economic, social, political, institutional factors, interbudget relations.